

H O T Ă R Ă R E nr.3-64/2026
cu privire la examinarea cauzei disciplinare în privința
procurorului delegat în Procuratura Anticorupție, Nicolae Bususioc

20 mai 2026

mun. Chișinău

Colegiul de disciplină și etică de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor, având în componența sa în calitate de:

- *președinte – pe Alexandru Lozan;*
- *membri – pe Eugenia Zubco, Constantin Șuşu, Viorel Beiu, Mihaela Pascal și Vitalie Sîli,* examinând în ședință *închisă* cauza disciplinară nr.xxs/26 pornită în privința procurorului delegat în Procuratura Anticorupție, Nicolae Bususioc,-

CONSTATĂ:

Aspecte generale și de procedură

La 02.02.2026, inspectorul-șef al Inspecției procurorilor, Mircea Roșioru, în temeiul art.89¹ alin.(9) lit.c) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură și pct.13 lit.c) din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Inspecției procurorilor, având la bază informațiile apărute în mass-media, a întocmit procesul-verbal de sesizare în vederea inițierii verificării disciplinare a inacțiunilor procurorului delegat în Procuratura Anticorupție, Nicolae Busuioc.

În aceeași dată, a parvenit decizia Curții de Apel Centru și încheierea interlocutorie a Curții, în dosarul nr.xxr-xxx/25, prin care a fost sesizat Consiliului Superior al Procurorilor pentru verificarea legalității și a respectării drepturilor omului din partea procurorului Nicolae Busuioc.

După efectuarea verificării disciplinare, Inspecția procurorilor a identificat temei de tragere la răspundere disciplinară a procurorului Nicolae Busuioc și prin decizia din 18.02.2026, inspectorul Igor Eșanu, a transmis procedura Colegiului de disciplină și etică pentru examinare.

Cauza disciplinară s-a examinat cu participarea părților, în ședințele din data de 15.04.2026 și 28.04.2026, iar pronunțarea hotărârii s-a stabilit pentru 20.05.2026.

Circumstanțe stabilite în cadrul verificării sesizării disciplinare de către Inspecția procurorilor

Prin decizia irevocabilă a Colegiului penal al Curții de Apel Centru din 02.02.2026, pronunțată în dosarul nr.xxr-xxxx/25, s-a dispus respingerea recursului procurorului delegat în Procuratura Anticorupție, Nicolae Busuioc, admiterea recursului avocatului Natalia Bayram, în numele învinutului Xxxxxx Xxxxxx, s-a casat încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 23 ianuarie 2026, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care:

- s-a respins cererea avocatului Natalia Bayram, cu privire la înlocuirea măsurii preventive în una mai puțin severă în privința învinutului Xxxxxx Xxxxxx;

- s-a respins demersul procurorului privind prelungirea arestării preventive în privința învinutului Xxxxxx Xxxxxx, pe motivul omiterii termenului prevăzut de

art.308 alin. (3) Cod de procedură penală, pentru depunerea demersului de prelungire a arestării;

-s-a anulat măsura preventivă liberarea provizorie sub control judiciar, aplicată învinuitului XXXXXX XXXXXX, prin încheierea Judecătoriei Chişinău, sediul Ciocana din 23.01.2026 și s-a aplicat învinuitului XXXXXX XXXXXX, măsura procesuală de constrângere - obligarea de a se prezenta.

În data de 02.02.2026, Curtea de Apel Centru a plasat pe portal un comunicat în care a subliniat că procurorul a înaintat demersul de prelungire a arestării cu omisiunea termenului prevăzut de lege.

În spațiul public și în mass-media online (e.g.-xxxxxx.md, xxx.md, xxxxxxxX.md, xxX.md, xxx.md), au apărut informații referitoare la pronunțarea în data de 02.02.2026, de către Curtea de Apel Centru, a unei decizii potrivit căreia învinuitul XXXXXX XXXXXX, ar fi fost pus în libertate pe motivul omiterii de către procuror a termenului, prevăzut de art. 308 alin. (3) Cod de procedură penală, pentru depunerea demersului de prelungire a arestării.

Potrivit titlurilor:

xxx.md - „XXXXXX XXXXXX, eliberat din arest și plasat sub control judiciar: „încălcarea admisă de procuror a privat Curtea de Apel de posibilitatea de a analiza temeiurile prelungirii măsurii preventive de arest” în privința fostului deputat”;

xxX.md - „XXXXXX XXXXXX a scăpat de arest: Decizia, luată de judecători după o întârziere a procurorului”;

xxxxxxxX.md - „Cererea procurorului, depusă cu întârziere: XXXXXX XXXXXX a fost eliberat din arest”;

xxxxxx.md - „XXXXXX XXXXXX, eliberat din arest după ce procurorul a întârziat depunerea demersului”;

xxx.md - „XXXXXX XXXXXX, eliberat sub control judiciar”.

Inspekția procurorilor a stabilit că măsura preventivă anulată de către instanța de recurs s-a aplicat în cauza penală nr. XXXXXXXXX, pornită la 30.12.2021, de către organul de urmărire penală al Centrului Național Anticorupție, în temeiul bănuielii rezonabile privind săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 243 alin. (3) lit. b) din Codul penal.

Potrivit ordonanței de începere a urmăririi penale, [...].

Prin ordonanța din 12.08.2025 a Procurorului General interimar, Alexandru Machidon, cauza penală nr.XXXXXXXX a fost retrasă din gestiunea organului de urmărire penală al Centrului National Anticorupție și transmisă pentru exercitarea urmăririi penale în continuare, Procuraturii Anticorupție.

Urmărirea penală în cauză penală nr. XXXXXXXXX, a fost pornită la 19.08.2025 de către organul de urmărire penală al DUP a INI, în temeiul bănuielii rezonabile privind săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal.

Potrivit actului de pornire a urmăririi penale [...].

Prin ordonanța adjunctului interimar al procurorului-șef al Procuraturii Anticorupție, Victor Muntean din 25.08.2025, cauzele penale menționate *supra* au fost conexate într-o procedură unică, fiindu-i atribuit nr.XXXXXXXX.

Prin ordonanța Procurorului General interimar, Alexandru Machidon din 26.08.2025, s-a dispus exercitarea urmăririi penale în cauza penală nr.XXXXXXXX de către un grup de procurori și ofițeri de urmărire penală din cadrul Procuraturii Anticorupție. Conducerea grupului de urmărire penală, a fost încredințată membrului grupului, procurorului delegat în Procuratura Anticorupție, Nicolae Busuioc.

La data de 02.09.2025, potrivit prevederilor art.art.166-167 din Codul de procedură penală, a fost reținut Xxxxxx Xxxxxx. După punerea ultimului sub învinuire, în privința acestuia a fost aplicată măsura preventivă sub formă de arest preventiv, măsură care în continuare a fost prelungită până la data de 31.12.2025.

La 24.12.2025 procurorul Nicolae Busuioc a depus demersul privind prelungirea măsurii preventive sub formă de arest preventiv în privința învinuitului Xxxxxx Xxxxxx, pe un termen de 30 de zile, pentru perioada 31.12.2025 – 30.01.2026.

Demersul a fost examinat în aceeași zi de către judecătorul de instrucție din cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, Sergiu Ciobanu, care, a dispus înlocuirea măsurii preventive arestul preventiv, cu măsura preventivă - arestul la domiciliu, pentru perioada rămasă din termenul anterior, respectiv 24.12.2025 - 31.12.2025 și prelungirea măsurii preventive - arestul la domiciliu, pe un termen de 30 de zile, pentru perioada 31.12.2025 – 30.12.2026.

Nefiind de acord cu încheierea judecătorului de instrucție din 24.12.2025, la 26.12.2025 procurorul Nicolae Busuioc a depus recurs la Curtea de Apel Centru, cu solicitarea casării încheierii menționate și admiterea integrală a demersului înaintat de procuror, cu dispunerea prelungirii măsurii preventive - arestarea preventivă pe un termen de 30 de zile.

Prin decizia irevocabilă a Colegiului penal al Curții de Apel Centru din 31.12.2025, s-a dispus admiterea recursului procurorului, cu casarea încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 24.12.2025, respingerea cererii apărării privind revocarea și înlocuirea măsurii preventive și admiterea demersului procurorului privind prelungirea arestării preventive în privința învinuitului Xxxxxx Xxxxxx pe un termen de 30 de zile, termen care urmează a fi calculat din momentul reținerii acestuia.

Tot odată, instanța de recurs a dispus că în termenul de arestare preventivă, urmează a fi inclusă perioada aflării lui Xxxxxx Xxxxxx în stare de arestare la domiciliu, începând cu data de 24.12.2025 până la 31.12.2025.

În data de 22.01.2026, prin demersul depus și înregistrat în aceeași zi la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, procurorul Nicolae Busuioc a solicitat prelungirea măsurii preventive – arestarea preventivă pe un termen de 30 zile în privința învinuitului Xxxxxx Xxxxxx.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 23.01.2026, s-a dispus admiterea cererii părții apărării privind înlocuirea măsurii preventive - arestarea preventivă cu măsura preventivă alternativă arestului – liberare provizorie sub control judiciar în privința lui Xxxxxx Xxxxxx, admiterea parțială a demersului procurorului și aplicarea în privința învinuitului Xxxxxx Xxxxxx a măsurii preventive sub formă de liberare provizorie sub control judiciar pe un termen de 30 zile, cu calcularea termenului din 23.01.2026 până la 22.02.2026.

Nefiind de acord cu încheierea judecătorului de instrucție, la 26.01.2026 procurorul Nicolae Busuioc a depus recurs la Curtea de Apel Centru, cu solicitarea casării încheierii menționate *supra* și admiterea integrală a demersului înaintat de procuror la 22.01.2026, cu dispunerea prelungirii măsurii preventive - arestarea preventivă pe un termen de 30 de zile.

Prin Decizia Colegiul penal al Curții de Apel Centru din 02.02.2026, s-a dispus respingerea recursului procurorului și admiterea recursului apărării, cu casarea încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 23.01.2026, respingerea cererii apărării privind înlocuirea măsurii preventive, respingerea demersului procurorului

privind prelungirea arestării preventive în privința învinutului XXXXXX XXXXXX, pe motivul omiterii termenului prevăzut de art.308 alin.(3) din Codul de procedură penală, pentru depunerea demersului de prelungire a arestării și anularea măsurii preventive liberarea provizorie sub control judiciar aplicată învinutului XXXXXX XXXXXX.

Acuzația disciplinară formulată procurorului de către Inspekția procurorilor:

Inspekția procurorilor a reținut că procurorul Nicolae Busuioc a comis abaterea disciplinară de la art.38 lit.b) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, după indicii: *„nerespectarea, din motive imputabile procurorului și fără să existe o justificare rezonabilă, a dispozițiilor legale privitoare la termenele de îndeplinire a acțiunilor de procedură.”*

Inspectorul menționează în decizie că a identificat încălcarea de către procuror a termenului procedural, fapt care a generat pierderea dreptului procesual și încetarea măsurii procesuale or, potrivit art.230 alin.(2) din Codul de procedură penală, *„alin.(2) În cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual alin.(3) Dacă o măsură procesuală nu poate fi luată decât pe un termen prevăzut de lege, expirarea acestuia impune încetarea efectului acestei măsuri.”*

Astfel, potrivit prevederilor alin.(5) din art.186 din Codul de procedură penală, raportat la alin.(2) al aceluiași articol și la alin.(6) din art.188 din același Cod, *„Fiecare perioadă cu care se prelungește arestul preventiv/arestul la domiciliu, se stabilește cu respectarea condițiilor prevăzute la alin.(2) din art.186, dar nu poate depăși termenul de 30 de zile.”*

În același sens, conform dispozițiilor de la art.308 alin.(3) din Codul de procedură penală, *„...Demersul de prelungire a arestării se depune cu cel puțin 5 zile până la expirarea termenului de arestare. În caz de nerespectare a acestor termene, judecătorul de instrucție, fără a convoca ședința, printr-o încheiere motivată, respinge demersul”.*

În concluzie, inspectorul susține că demersul privind prelungirea măsurii preventive – arestarea preventivă în privința învinutului XXXXXX XXXXXX, ar fi trebuit înregistrat în instanță cel târziu la data de 18.01.2026.

De asemenea, inspectorul a statuat că procurorul Nicolae Busuioc a acționat prin nesocotirea prescripțiilor dispozitivului deciziei Curții de Apel Centru din 31.12.2025 și a manifestat neglijență gravă în raport cu prevederile legale citate *supra*. Demersul l-a înaintat în instanța de judecată, cu doar o zi înainte de expirarea termenului de arestare preventivă a învinutului XXXXXX XXXXXX, adică la data de 22.01.2026. Eroarea admisă de procuror nu a fost corectată nici de către judecătorul de instrucție, care nu s-a conformat prevederilor art.308 alin.(3) din Codul de procedură penală, potrivit cărora judecătorul urma să respingă demersul.

În așa mod, încălcarea de către procurorul Nicolae Busuioc a dispozițiilor legale privitoare la termenele de îndeplinire a acțiunilor de procedură, în particular, a termenului de înregistrare în instanță a demersului cu privire la prelungirea arestării preventive, a provocat unica soluție judiciară posibilă și, anume de respingere a demersului procurorului și anularea măsurii preventive, fiind astfel încălcată și obligația procurorului impusă la art. 3 alin.(7) din Legea nr.3/2016, de a asigura supremația legii.

Tot odată, inspectorul a reținut faptul că procurorul Nicolae Busuioc a acționat prin încălcarea pct.10 lit.b) din Instrucțiunea metodologică „Ghid pentru procurori privind aplicarea arestării preventive”, aprobată prin Ordinul Procurorului General nr.31/28 din 05.07.2017, conform căreia, „procurorul este obligat să depună demersul de prelungire a arestării cu cel puțin 5 zile până la expirarea termenului de arestare”.

Dincolo de fondul încadrării abaterii disciplinare, Inspekția consideră relevante și prevederile Hotărârii explicative a Plenului Curții Supreme de Justiție nr.1 din 15.04.2013 „Despre aplicarea de către instanțele judecătorești a unor prevederi ale legislației de procedură penală privind arestarea preventivă și arestarea la domiciliu”, în care la pct.40 este stipulat că: „*Constatând necesitatea de a prelungi durata arestării preventive sau arestului la domiciliu în privința învinutului, procurorul, nu mai târziu de 5 zile până la expirarea termenului de arestare, înaintează judecătorului de instrucție un demers cu privire la prelungirea arestului. În cazul în care procurorul a depus demersul cu privire la prelungirea arestului preventiv cu omiterea termenului de 5 zile, menționat în art.186 alin.(6) Cod de procedură penală, instanța adoptă o încheiere prin care respinge demersul, iar persoana este pusă în libertate.*”

Deopotrivă, nerespectarea dispozițiilor legale menționate, de rând cu ignorarea reglementărilor interne aplicabile, din poziția inspectorului, reflectă o executare necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu de către procuror or, potrivit art.6 alin.(3) lit. lit.a), b) și d) din Legea cu privire la Procuratură, procurorul este obligat:

a) să-și îndeplinească obligațiile de serviciu în conformitate cu Constituția, jurisprudența Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului, legislația Republicii Moldova și cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte;

b) să respecte prevederile actelor cu caracter normativ adoptate în cadrul Procuraturii;

d) să respecte regulile deontologice ale procurorilor și să se abțină de la fapte care ar discredita imaginea Procuraturii sau ar afecta prestigiul profesiei de procuror.

În același timp, de către inspector se susține că conduita procurorului Nicolae Busuioc, nu doar că evidențiază o atitudine neglijentă față de exigențele cadrului procesual și instituțional, ci relevă și o încălcare a normelor Codului de etică al procurorilor, potrivit cărora procurorul trebuie:

pct.6.1.1. să respecte legislația națională și actele internaționale la care Republica Moldova este parte, principiile judecătii echitabile cum sunt prevăzute în articolul 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și a jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului, actele normative ale Procuraturii, și ale organelor de autoadministrare a procurorilor;

pct.6.5.1. să conștientizeze că cel mai înalt nivel al competențelor profesionale este una din principalele premise pentru un serviciu eficient al procuraturii, precum și pentru încrederea publicului în acest serviciu.

În ceea ce privește forma de vinovăție care caracterizează abaterea disciplinară imputată procurorului, Inspekția procurorilor este de părerea că a fost săvârșită cu *neglijență gravă* or, Nicolae Busuioc, admitând încălcarea normelor de drept procesual nu și-a dat seama de eventuala consecință prejudiciabilă a acțiunilor sale, deși putea și trebuia să o prevadă.

Pe partea de consecințe, inspectorul a conchis că lipsa de diligență și acuratețe din partea procurorului a generat reacții în presă, prin publicarea începând cu data de 02.02.2026, a mai multor postări, din conținutul cărora rezultă că, punerea în libertate a învinutului XXXXXX XXXXXX, a fost posibilă datorită omisiunii procurorului, circumstanțe de fapt care, în mod indirect, au prejudiciat prestigiul Procuraturii.

Procedura în cadrul Colegiului de disciplină și etică

Poziția reprezentantului Inspecției procurorilor

În ședința Colegiului de disciplină și etică, Inspecția procurorilor a fost reprezentată de către inspectorul care a efectuat verificarea disciplinară, Igor Eșanu.

Inspectorul a prezentat acuzația disciplinară și dovezile în susținerea ei, bazate în special pe actele judecătorești despre examinarea demersurilor de prelungire a măsurii preventive. Prin încheierea interlocutorie a Colegiului penal al Curții de Apel Centru din 02.02.2026, s-a identificat pretinsa încălcare din partea procurorului a termenului de depunere a demersului cu privire la prelungirea termenului măsurii preventive în privința lui XXXXXX XXXXXX.

În cadrul ședinței, inspectorul a venit cu precizări asupra datei depunerii de către procuror a demersului datat cu 22.01.2026, a considerat credibile afirmațiile procurorului despre aceea că în data de 22.01.2026 a fost notificat telefonic de administrația penitenciarului despre expirarea duratei ținerii în stare de arest a lui XXXXXX XXXXXX. La momentul încheierii verificării disciplinare, din corespondența verbală cu Inspecția judiciară, a constatat că soluție pe încheierea interlocutorie, cu referire la judecător, nu era adoptată.

Asupra actelor judecătorești prezentate suplimentar de către procurorul Nicolae Busuioc, care ar dovedi practica diferită a instanței de recurs în situații similare, inspectorul le consideră irelevante și a solicitat respingerea lor.

Poziția procurorului

Procurorul Nicolae Busuioc a prezentat Colegiului de disciplină și etică poziția sa asupra deciziei Inspecției procurorilor din 18.02.2026, prin care a decis transmiterea procedurii disciplinare Colegiului de disciplină și etică.

Procurorul a criticat constatările și concluziile reținute în cuprinsul deciziei, apreciind că ele sunt rezultatul unei examinări incomplete, unilaterale și insuficient motivate a circumstanțelor cauzei, cu ignorarea unor acte procesuale esențiale, a succesiunii cronologice reale a măsurilor preventive, precum și a probelor și explicațiilor care infirmă concluzia privind existența unei abateri disciplinare imputabile lui.

În esență, la părerea procurorului Nicolae Busuioc, decizia inspectorului nu oferă o analiză integrală a problemei juridice reale care a generat divergența privind termenul de depunere a demersului de prelungire a arestării preventive, ci preia concluzia formală desprinsă din soluția instanței de recurs și din încheierea interlocutorie, fără verificarea multiaspectuală a actelor judiciare anterioare care au produs incertitudinea de calcul. Or, în materia răspunderii disciplinare a procurorului, caracterul imputabil al conduitei nu poate fi dedus exclusiv dintr-un deznodământ procesual nefavorabil, ci impune examinarea contextului obiectiv, a clarității cadrului juridic existent la momentul acțiunii, a diligenței manifestate de procuror și a tuturor circumstanțelor relevante.

Cu referire la poziția inspectorului despre existența vinovăției din partea sa, procurorul susține că neglijența gravă presupune o lipsă de previziune care trebuie să fie inexplicabilă din punctul de vedere al unui profesionist al dreptului și fără legătură cu particularitățile situației concrete care ar face-o înțeleasă. Particularitățile situației concrete sunt multiple și determinante și explică obiectiv conduita procurorului: succesiunea unor hotărâri cu formulări necorelate, includerea echivocă în calcul a unui interval deja autorizat anterior și executat în alt regim, lipsa unei clarificări exprese în decizia irevocabilă din 31.12.2025 și constatarea judiciară ulterioară a incertitudinii de calcul.

A considera că procurorul „putea și trebuia” să prevadă cu certitudine o interpretare care nu rezulta clar din dispozitivul hotărârii irevocabile echivalează cu aplicarea unui standard excesiv și contrar exigenței imputabilității individuale. Concluzia existenței neglijenței grave este cu atât mai neîntemeiată cu cât conduita sa pe întreaga perioadă, în cauza XXXXXX XXXXXX, din septembrie 2025 până în februarie 2026, relevă o implicare profesională activă, constantă și orientată consecvent spre menținerea celei mai severe măsuri preventive.

În ceea ce privește consecințele situației, procurorul a menționat că înainte ca Procuratura să fi recepționat textul integral motivat al deciziei din 02.02.2026, Curtea de Apel Centru a publicat un comunicat de presă privind circumstanțele cauzei, în care au fost reproduse concluzii și pasaje din soluția adoptată. Această situație a creat, în spațiul public, o prezentare unilaterală a faptelor, cu efect direct asupra reputației instituționale a Procuraturii și asupra imaginii profesionale a procurorului, în condițiile în care cauza reală a incertitudinii privind termenele, și anume ambiguitatea dispozitivului deciziei din 31.12.2025, nu a fost explicată. Această împrejurare, deși nu constituie un viciu al deciziei inspectorului în sine, este relevantă pentru a evidenția contextul în care s-a declanșat și s-a instrumentat procedura disciplinară și impune cu atât mai mult ca examinarea de fond să fie una riguroasă, imparțială și bazată exclusiv pe actele procesuale, nu pe percepții publice ori pe concluzii preluate din comunicate.

În susținerea poziției sale, procurorul a prezentat acte judecătorești, inclusiv înscrisuri care le-a considerat relevante pentru apărarea sa despre lipsa înregistrării audio a momentului pronunțării deciziei Curții de Apel în data de 31.12.2025 și practica diferită a instanței de recurs pe chestiunea deducerii duratei arestului la domiciliu.

Motivarea Colegiului de disciplină și etică

Potrivit dispozițiilor art.51 alin.(1) al Legii nr.3/2016 *după examinarea cauzei disciplinare, Colegiul de disciplină și etică adoptă una din următoarele hotărâri:*

a) privind constatarea abaterii disciplinare și aplicarea unei sancțiuni disciplinare;

b) privind constatarea abaterii disciplinare și sistarea procedurii disciplinare, în cazul în care au expirat termenele de tragere la răspundere disciplinară;

c) privind constatarea abaterii disciplinare și sistarea procedurii disciplinare, în cazul în care procurorul și-a încetat raporturile de serviciu înainte de emiterea hotărârii cu privire la cauza disciplinară;

d) privind încetarea procedurii disciplinare, în cazul în care nu a fost comisă o abatere disciplinară.

Colegiul de disciplină și etică, examinând materialele cauzei disciplinare, audiind raportul Inspecției procurorilor, poziția procurorului, inclusiv înscrisurile administrate suplimentar, consideră că nu este demonstrat comiterea de către procurorul Nicolai Busuioc a abaterii disciplinare de la art.38 lit.b) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, cu indicii calificativi: „nerespectarea, din motive imputabile procurorului și fără să existe o justificare rezonabilă, a dispozițiilor legale privitoare la termenele de îndeplinire a acțiunilor de procedură.”

În practica sa, Colegiul a statuat că pentru sancționarea disciplinară a unui procuror este necesară constatarea existenței conduitei ilicite a acestuia, de încălcare a obligațiilor de serviciu sau a normelor de conduită stabilite prin legi și acte instituționale, survenirea unor urmări prejudiciabile și legătura de cauzalitate între fapta comisă și valoarea socială lezată, cu condiția că fapta să fie comisă cu vinovăție, în forma intenției ori neglijenței grave.

Latura obiectivă a abaterii, reținute de către inspector în seama procurorului Nicolai Busuioc, se manifestă în două variante, respectiv, nerespectarea dispozițiilor legale privitoare la termenele de îndeplinire a acțiunilor de procedură și întârzierea în efectuarea acestora. În procedura examinată, procurorului i se reproșează nerespectarea termenului de îndeplinire a acțiunilor de procedură, care atrag după sine sancțiunea încetarea măsurii procesuale care nu a fost luată în termenul prevăzut de lege.

Alt element obligatoriu pentru constatarea abaterii reprezintă vinovăția persoanei, care din punct de vedere doctrinar, reflectă atitudinea psihică a subiectului față de fapta sa și de urmările acesteia. Vinovăția se poate manifesta sub forma intenției ori neglijenței grave, *procurorii sînt sancționați disciplinar pentru comiterea abaterilor disciplinare prevăzute la art. 38, doar în cazul în care au fost săvârșite cu intenție ori cu neglijență gravă, conform prevederilor art. 38¹, prevederi care se regăsesc în art.36 alin.(2) din Legea nr.3/2016.*

În cauza disciplinară examinată, sunt valabile raționamentele Consiliului Superior al Procurorilor dintr-o cauza similară, în care, se reproșă procurorului depunerea tardivă a demersului de aplicare a arestării preventive. Astfel, atunci când se decide cu referire la existența vinovăției în forma neglijenței grave, trebuie să se facă distincție între erori profesionale din partea procurorului și comportamente ce denotă ignorarea deliberată a obligațiilor funcționale¹.

Inspectorul în decizia de trimitere a cauzei Colegiului a menționat că a identificat încălcarea din partea procurorului Nicolae Busuioc a unui termen, care a generat pierderea dreptului procesual și încetarea măsurii preventive or, potrivit art.230 alin.(2) din Codul de procedură penală, “alin.(2) În cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual... alin.(3) Dacă o măsură procesuală nu poate fi luată decât pe un termen prevăzut de lege, expirarea acestuia impune încetarea efectului acestei măsuri.”

În motivarea soluției sale, inspectorul a indicat asupra faptului că procurorul Nicolae Busuioc, admitând încălcarea normelor de drept procesual, nu și-a dat seama de eventuala consecință prejudiciabilă a acțiunilor sale, deși putea și trebuia să o prevadă.

¹ Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr.1-395/2025 din 13.11.2025

În apărarea poziției sale, procurorul Nicolae Busuioc susține că intervalul de timp din data de 24.12.2025 până la 31.12.2025, era deja inclus în interiorul termenului autorizat prin decizia Curții de Apel Centru din 08.12.2025, iar aceeași instanță nu putea să intervină peste o decizie irevocabilă. Măsura preventivă a avut caracter continuu, fără întreruperi, întrucât arestul la domiciliu și arestul preventiv se echivalează la calculul termenului, reprezentând doar regimuri diferite de executare ale aceleiași măsuri privative de libertate.

Un alt aspect pus în evidență de către procuror, este existența unor decizii anterioare a Curții de Apel Centru, în care în situații similare, instanța de recurs a decis diferit față de soluția din 31.12.2026, iar ultima abordare a instanței de recurs în dosarul Xxxxxx Xxxxxx a fost o noutate pentru dânsul.

De asemenea, se invocă faptul că decizia pronunțată în data de 31.12.2025 a avut altă formulă, fiind vociferată în sensul admiterii integrale a demersului, fără mențiunea că durata de 7 zile de arest la domiciliu se include în durata mandatului de arest de 30 zile. Potrivit procurorului, Curtea de Apel i-a confirmat prin nota nr.x-xx/xx-xxx din 02.03.2026 că pronunțarea nu s-a înregistrat din motive tehnice.

Procurorul Nicolai Busuioc este de părerea că art. 38 lit. b) din Legea cu privire la Procuratură nu sancționează orice depășire formală de termen, ci numai acea nerespectare care este, cumulativ, imputabilă procurorului și lipsită de o justificare rezonabilă. Prin urmare, simpla constatare a unui rezultat procesual nefavorabil sau a unei interpretări judiciare ulterioare diferite, nu este suficientă pentru supunerea lui răspunderii disciplinare. Era necesară verificarea concretă a contextului factual și juridic existent la momentul acțiunii procurorului.

Procurorul pretinde că are justificări ale omisiunii sale care rezultă din ansamblul împrejurărilor obiective, disconsiderate de inspector: reperul temporal stabilit prin decizia din 08.12.2025, conținutul și structura juridică a încheierii din 24.12.2025, formularea neclară a deciziei din 31.12.2025, lipsa unor repere exprese de calcul și constatarea explicită a incertitudinii de către judecătorul de instrucție Constantin Damaschin în încheierea din data de 23.01.2026.

Deduția inspectorului că procurorul „putea și trebuia” să prevadă eventuala consecință prejudiciabilă, din poziția lui Nicolai Busuioc, echivalează cu aplicarea unui standard excesiv și contrar exigenței imputabilității individuale.

Procurorul a ținut să menționeze că concluzia inspectorului despre existența neglijenței grave este cu atât mai neîntemeiată, cu cât conduita lui în cauza numitului Xxxxxx Xxxxxx, pe întreaga perioadă din septembrie 2025 până în februarie 2026, relevă o implicare profesională activă, constantă și orientată consecvent spre menținerea celei mai severe măsuri preventive.

Mai mult, în momentul în care au apărut divergențele obiective privind data expirării măsurii preventive, reacția lui a fost imediată: a sesizat de îndată conducerea Procuraturii Anticorupție, a analizat situația în regim de urgență împreună cu procurorul-șef Marcel Dumbravan și cu adjunctul procurorului-șef Ion Pripa, responsabil pe domeniul judiciar, și a depus demersul în aceeași zi, contrasemnat de procurorul ierarhic.

Inițiind analiza argumentelor prezentate de părți, trebuie de remarcat că neglijența gravă este definită în art. 38¹ alin. (2) al Legii nr.3/2016 și se consideră că *a fost săvârșită cu neglijență gravă o abatere disciplinară în cazul în care procurorul a admis o încălcare a unor norme de drept material ori procesual sau săvârșește o faptă prevăzută la art. 38 lit. f) fără a-și da seama de o eventuală consecință*

prejudiciabilă a acțiunii sau inacțiunii sale, deși putea și trebuia să o prevadă, ori considerând neîntemeiat că această consecință nu se va produce. Lipsa de previziune manifestată de procuror trebuie să fie inexplicabilă din punctul de vedere al unui profesionist în domeniul dreptului și să nu aibă nicio legătură cu particularitățile situației concrete care ar face-o înțeleasă.

În jurisprudența sa cu referire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, Curtea Constituțională operează cu noțiunea de neglijență ordinară, statuând că chiar și în cazul neglijenței ordinare nu trebuie să genereze răspunderea civilă, penală sau disciplinară a judecătorilor. Doar erorile săvârșite în mod intenționat, cu abuzul deliberat sau, fără îndoială, cu neglijență repetată sau gravă ar trebui să se soldeze cu acțiuni disciplinare și sancțiuni, răspundere penală sau răspundere civilă.²

Cu toate că statutul de independență al procurorilor păstrează câteva elemente ce-l diferențiază de cel al judecătorilor, tezele menționate *supra* sunt aplicabile și procurorilor, care trebuie să se bucure de independență efectivă în exercițiul funcțiilor lor. Această poziție este susținută de organismul consultativ specializat al Consiliului Europei, potrivit căruia proximitatea și caracterul complementar al activității judecătorilor și procurorilor generează cerințe și garanții similare din punct de vedere al statutului și condițiilor de desfășurare a activității acestora, inclusiv cele referitoare la disciplină, sunt aplicabile și procurorilor.³

Inspecția procurorilor în decizia sa indică asupra faptului că procurorul Nicolae Busuioc nu a respectat prevederile art.308 alin.(3) din Codul de procedură penală, potrivit cărora *“demersul de prelungire a arestării se depune cu cel puțin 5 zile până la expirarea termenului de arestare”*.

Concomitent, în decizie se susține că procurorul a neglijat normele instituționale de la pct.10 lit.b) din Instrucțiunea metodologică „Ghid pentru procurori privind aplicarea arestării preventive”, aprobată prin Ordinul Procurorului General nr.xx/xzx din 05.07.2017 și prevederile Hotărârii explicative a Plenului Curții Supreme de Justiție nr.1 din 15.04.2013 „Despre aplicarea de către instanțele judecătorești a unor prevederi ale legislației de procedură penală privind arestarea preventivă și arestarea la domiciliu”.

În același context, inspectorul este de părerea potrivit căreia fiind conducător al grupului de urmărire penală, Nicolae Busuioc nu a manifestat diligența profesională, așteptată de la un procuror investit cu competențe în a cerceta și coordona investigațiile într-un dosar complex, a tratat cu superficialitate prescripțiile dispozitivului deciziei Curții de Apel Centru din 31.12.2025 și doar cu o zi înainte de expirarea termenului de arestare preventivă a numitului Xxxxxx Xxxxxx, a înregistrat demersul respectiv în instanța de judecată, adică la data de 22.01.2026. Ca rezultat depunerii demersului cu întârziere, față de termenul prevăzut de lege, prin aplicarea dispozițiilor de la art.312 alin.(5) pct.1) lit.a) din Codul de procedură penală, instanța de recurs a anulat măsura preventivă și a aplicat altă măsura procesuală de constrângere.

Pentru a decide dacă lipsa de prudență față de exigențele cadrului procesual și instituțional din partea procurorului îmbracă forma cerută de lege, Colegiul a analizat împrejurările în care s-a produs faptele, inclusiv, a luat în considerare constatările judecătorului din încheierea datată cu 23.01.2026, poziția instituțională a Procuraturii

² Hotărârea curții Constituționale 28 martie 2017 HCC nr.12

³ Opinia nr. 4 privind „Judecătorii și procurorii într-o societate democratică”, („Declarația de la Bordeaux”)

Anticorupție, formulată în contextul verificării disciplinare, datele din comunicatul instituției penitenciare și celelalte acte judecătorești adoptate în privința numitului Xxxxxx Xxxxxx.

Prin încheierea din 23.01.2026, judecătorul de instrucție Constantin Damaschin a reținut expres existența unei neclarități privind calculul termenului măsurii preventive constatând că, *instanța constată că formularea dispozitivului deciziei Curții de Apel nu stabilește în mod explicit data de la care începe să curgă termenul arestării preventive, or, perioada 24.12.2025-31.12.2025 se referă la perioada pentru care termenul arestării preventive a fost înlocuit cu arest la domiciliu și în sine nu include perioada de treizeci de zile pentru care a fost dispusă prelungirea măsurii arestării preventive.*

Această lipsă de claritate a dispozitivului a creat o situație de incertitudine cu privire la calcularea exactă a termenului de expirare a măsurii preventive, fapt ce a influențat conduita procesuală a procurorului”. Cu toate că încheierea judecătorească a fost casată de către instanța de recurs, constatările judecătorului de instrucție susțin argumentul procurorului despre existența unei incertitudini cu referire la data curgerii arestului preventiv, aplicat prin decizia Curții de Apel din 31.12.2025.

La 10.02.2026 și 12.02.2026, Procuratura Anticorupție a prezentat poziția instituțională în care sunt descrise evenimentele, care au urmat ulterior notificării telefonice parvenite de la penitenciar despre data expirării duratei menținerii în arest a lui Xxxxxx Xxxxxx. În cadrul ședinței operative din 22.01.2026 s-a decis că procurorul este în termenul legal pentru a solicita prelungirea arestării preventive, înaintând în aceeași zi demersul, cu expunerea expresă a neclarităților generate de formularea dispozitivului deciziei Curții din 31.12.2025.

De asemenea, se menționează că procurorul-șef al Procuraturii Anticorupție a contrasemnat demersul, fapt ce reflectă caracterul coordonat și asumat instituțional al conduitei procesuale adoptate de către procurorul Nicolae Busuioc.

Procurorul ierarhic susține că situația apărută la 22.01.2026, nu poate fi catalogată ca o pretinsă lipsă de diligență din partea procurorului, ci constituie consecința unei neclarități obiective în corelarea termenelor stabilite prin hotărârile judecătorești succesive. Inacțiunea procurorului Nicolae Busuioc, nu poate fi tratată în sine ca abatere disciplinară, iar încheierea interlocutorie este una nefondată, emisă de către Curtea de Apel Centru pentru a-și acoperi propriile erori de calcul a termenului măsurii preventive, aplicate numitului Xxxxxx Xxxxxx.

Un element important în evaluarea conduitei procesuale a procurorului, era clarificarea chestiunii temporale de informare despre expirarea duratei arestului preventiv în privința numitului Xxxxxx Xxxxxx. Potrivit informației Procuraturii Anticorupție și copiilor actelor anexate, se demonstrează că notificarea penitenciarului a fost înregistrată în corespondența de ieșire în data de 14.01.2026 cu nr.x/xxx, iar la oficiul poștal a fost depusă doar în data de 19.01.2026. În circuitul instituțional al procuraturii specializate, nota scrisă a fost înregistrată în data de 20.01.2026, cu nr. de intrare xxx/26. Prin rezoluția adjunctului procurorului-șef, comunicarea a fost repartizată procurorului Nicolai Busuioc în data de 21.01.2026.

În acest context, este relevant faptul că art.187 alin.(11) din Codul de procedură penală stabilește administrația instituției de deținere a persoanelor reținute sau arestate are obligația ca să informeze cu 7 zile pînă la expirarea termenului de deținere a persoanei organul respectiv.

Prin încheierea interlocutorie din 02.02.2026, Curtea de Apel Centru a sesizat Inspekția judiciară cu referire la acțiunile judecătorului Constantin Damaschin, care a examinat în data de 23.01.2026 demersul procurorului Nicolae Busuioc și a reținut în încheierea sa lipsă de claritate a dispozitivului deciziei instanței de recurs din 31.12.2025. Potrivit răspunsului, prezentat în ședința Colegiului de către procuror, Inspekția a respins ca neîntemeiată sesizarea Colegiului penal al Curții de Apel.

Toate aceste împrejurări de fapt, aparent, ar justifica omisiunea procurorului Nicolae Busuioc, care a avut ca consecință anularea măsurii arestării preventive. Rămâne, însă, incontestabil că specificul cauzei penale și asigurarea respectării drepturilor persoanei deținute, de rând cu existența unor reglementări explicite referitoare la termenii înaintării demersului de prelungire a măsurii preventive, obligau procurorul de a respecta standardul profesional al diligenței.

Criticile aduse de procuror actelor judecătorești nu constituie elemente care ar justifica conduita sa în situația concretă, deoarece dispozițiile instanței de recurs din încheierea pronunțată în data de 31.12.2025 nu prezentau dificultatea de a le înțelege.

Colegiul apreciază că din partea lui Nicolae Busuioc există o lipsă de atenție/prudență la calcularea termenului arestului preventiv, doar că nu poate fi calificată ca neglijență gravă, considerată în practica disciplinară ca nesocotirea în mod grav, neîndoilnic și nescuzabil a dispozițiilor legale referitoare la îndeplinirea într-un anumit termen a actelor procedurale.

Constatarea consecințelor și a legăturii de cauzalitate dintre fapta procurorului și rezultat sunt alte elemente constituante, care necesită a fi întrunite, atunci când se decide cu referire la existența abaterii disciplinare.

În acest sens, partea a doua a dispoziției art.41 alin.(2) al Legii cu privire la Procuratură, stabilește că *consecințele produse sînt evaluate avînd în vedere atît efectele asupra persoanelor implicate în activitățile în cadrul cărora s-a comis fapta, cît și efectele asupra imaginii și prestigiului Procuraturii.*

După cum a reținut inspectorul în decizia sa, respingerea demersului procurorului, cu anularea măsurii preventive în privința lui XXXXXX XXXXXX este consecința încălcării de către procurorul Nicolae Busuioc a dispozițiilor legale referitoare la termenul de depunere a demersului cu privire la prelungirea arestării preventive.

În context, este important a se clarifica dacă omisiunea admisă de către procurorul Nicolae Busuioc, care a condus la anularea arestului și aplicarea unei măsuri preventive nonprivative de libertate, a avut consecințe negative asupra mersului urmăririi penale, prin distrugerea probelor ori dacă numitul XXXXXX XXXXXX s-a eschivat de la prezentarea la procuror.

Astfel, potrivit art. 186 Cod de procedură penală, termenul arestului poate fi prelungit doar atunci cînd alte măsuri preventive neprivative de libertate nu sînt suficiente pentru a înlătura riscurile care justifică aplicarea arestului preventiv și și-au păstrat actualitatea condițiile și criteriile stipulate la art. 175, 176 și 185. Prelungirea măsuri preventive este posibilă doar în prezența unor temeieri rezonabile și probe suficiente care să justifice în continuare riscurile ca învinuitul să: se sustragă de la urmărirea penală sau judecată; să influențeze martorii sau să distrugă probele; să comită noi infracțiuni sau să provoace dezordine publică. Legea nu prevede o obligație absolută de prelungire a unei măsuri preventive în orice situație.

Din susținerile procurorului și actele de procedură penală, anexate la procedura disciplinară, nu se constată încercarea învinuitului XXXXXX XXXXXX de a se eschiva de

la organul de urmărire penală, că ar fi întreprins tentative de influențare a martorilor, de distrugere a probelor ori că s-ar fi produs incidente de ordin procedural care să afecteze desfășurarea urmăririi penale.

Pe partea de consecințe, atât în decizie, cât și în ședința Colegiului, inspectorul a susținut că lipsa de diligență și acuratețe din partea procurorului Nicolae Busuioc a generat publicarea în spațiul public, începând cu data de 02.02.2026, a mai multor postări, din conținutul cărora rezultă că punerea în libertate a învinutului Xxxxxx Xxxxxx, a fost posibilă doar datorită exercitării necorespunzătoare a obligației de a depune în termen demersul de prelungire a măsurii preventive. La părerea inspectorului aceste circumstanțe de fapt, în mod indirect, au adus prejudicii prestigiului Procuraturii.

Inspecția procurorilor a făcut trimitere la mai multe publicații, după cum urmează:

xxx.md - „Xxxxxx Xxxxxx, eliberat din arest și plasat sub control judiciar: „încălcarea admisă de procuror a privat Curtea de Apel de posibilitatea de a analiza temeiurile prelungirii măsurii preventive de arest” în privința fostului deputat”;

xxX.md - „Xxxxxx Xxxxxx a scăpat de arest: Decizia, luată de judecători după o întârziere a procurorului”;

xxxxxxxX.md - „Cererea procurorului, depusă cu întârziere: Andronachi a fost eliberat din arest”;

xxxxxx.md - „Xxxxxx Xxxxxx, eliberat din arest după ce procurorul a întârziat depunerea demersului”;

xxx.md - „Xxxxxx Xxxxxx, eliberat sub control judiciar”, cu comentariile argumentelor aduse de Colegiul penal al Curții de Apel Centru în Decizia din 02.02.2026, prin care s-a respins demersul procurorului, cu privire la prelungirea termenului măsurii preventive sub formă de arest preventiv în privința învinutului Xxxxxx Xxxxxx, ca fiind depus tardiv.

Modul de prezentare a informației joacă un rol determinant în formarea percepției colective, iar, la concret în procedura examinată, titlurile utilizate de platformele media, la părerea inspectorului, crează aparența lipsei de responsabilitate din partea procurorului care gestionează dosarul lui Xxxxxx Xxxxxx, atitudine care a afectat încrederea în Procuratură.

Accesând presa electronică la care a făcut trimitere inspectorul, se constată faptul că informația distribuită de agențiile de știri a fost preluată de pe portalul Curții de Apel Centru, link <https://share.google/iug9IFUAxu5ky53TJ>. Potrivit textului comunicatului instanței de recurs din 02.02.2026, citat:.. „*procurorul a înaintat demers de prelungire a arestării tocmai la 22.01.2026, adică cu omisiunea termenului obligatoriu prevăzut de lege.încălcarea admisă de procuror a privat, prin efectul legii, Curtea de Apel de posibilitatea de a analiza temeiurile prelungirii măsurii preventive de arest în privința învinutului Xxxxxx Xxxxxx*” se invederează caracterului centrat al informației pe evidențierea omisiunii procurorului, de a respecta termenul de înaintare a demersului de prelungire a arestului preventiv.

Societatea evaluează independența Procuraturii prin prisma soluționării dosarelor de rezonanță, iar progresul înregistrat în investigarea cazurilor de spălare de bani sau crime financiare servește drept indicator principal al credibilității.

În același context, este important a se menționa că potrivit documentelor de politici, Procuratura este orientată strategic de a investiga și soluționa cu prioritate

cauzele penale complexe, care au provocat discuții în spațiul public despre caracterul lent al investigațiilor.

Desigur, atunci când în spațiul public se pun în discuție anumite disfuncționalități în activitatea unui procuror, aceasta subminează încrederea publică a întregului sistem. În astfel de situații, se impun reacții instituționale de a explica clar deciziile întarziate, astfel, ca să se excludă speculațiile și neîncrederea.

Cu toate acestea, răspunderea disciplinară a procurorilor, trebuie să fie guvernată de criterii transparente și obiective, în conformitate cu procedurile imparțiale, oferind posibilitatea unei analize imparțiale a cazului⁴.

Colegiul de disciplină și etică va sublinia că reflecțiile Inspecției procurorilor referitoare la prejudicierea prestigiului Procuraturii, ca rezultat al inacțiunii procurorului Nicolae Busuioc, soldate cu eliberarea din arest a numitului Xxxxxx Xxxxxx, prezintă un caracter general și sunt nemăsurabile. Rolul Inspecției procurorilor este acela de a asigura o analiză riguroasă, urmând a fi utilizate criteriile, în special, standardul observatorului rezonabil. Afectarea imaginii Procuraturii nu se evaluează după percepția personală a celor implicați, trebuie de analizat dacă fapta ar putea diminua încrederea unui cetățean informat și neutru în sistemul judiciar.

Nu orice dezbateră publică privind o eroare din partea procurorului, poate conduce automat subminarea încrederii publice și această formulă nu poate fi folosită ca etichetă generală pentru sancționarea procurorilor. Presa și publicul nu sunt oprîți să supună discuției publice aceste conduite, dar efecte juridice produce aprecierea formală dată de organul de autoadministrare. Trebuie de explicat dacă a existat un comportament grav repetat din partea procurorului, care a avut drept consecința imediată și directă lezarea încrederii și a respectului opiniei publice față de funcția de procuror, și a imaginii și prestigiului Procuraturii.

În concluzie, împrejurările în care s-a produs omisiunea termenului pentru înaintarea demersului, justificările aduse de procuror în apărarea sa, lipsa neglijenței în formă gravă în conduita procesuală a procurorului, a consecințelor negative asupra mersului urmăririi penale, constituie elemente care conduc la încetarea procedurii disciplinare din motivul că nu a fost comisă o abatere disciplinară.

În contextul celor expuse și în conformitate cu prevederile art. art. 36-37, art.38¹ alin.(2), art.41, art.50, art.51 alin.(1) lit.d) și art.85 din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, pct. pct.61, 65-72 lit.d) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Colegiului de disciplină și etică, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr.1-437/2025 din 23.12.2025, Colegiul,-

HOTĂRĂȘTE:

1.Încetarea procedurii disciplinare în privința procurorului delegat în Procuratura Anticorupție, Nicolae Busuioc, din motivul că nu a fost comisă o abatere disciplinară.

2. Hotărârea poate fi contestată în termen de 15 zile lucrătoare de la data pronunțării prin intermediul Colegiului, la Consiliul Superior al Procurorilor.

**Președintele Colegiului
de disciplină și etică**

semnat

Alexandru Lozan

⁴ Paragraful XII din Ghidul de la Budapesta